

Duyuru Tarihi : 21.11.2008
Duyuru No : DUYURU/2008-131

**SOSYAL SİGORTA İŞLEMLERİ YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK
(R.G. 21.11.2008 – 27061)**

MADDE 1 – 28/8/2008 tarihli ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Yapılan işin özel veya kamu sektörüne ait daimi veya geçici olduğunu belirleyen "Mahiyet Kodu" ile ilgili haneye; kamu sektörüne bağlı devamlı işyerleri için "1", özel sektöre bağlı devamlı işyerleri için "2", kamu sektörüne bağlı geçici işyerleri için "3", özel sektöre bağlı geçici işyerleri için "4" rakamı yazılır.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Özel nitelikteki inşaat işyerleri ile ihale konusu işyerleri hariç olmak üzere, kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde, işyerinde en az iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmadığı, işverenler tarafından bildirilen veya Kurumca tespit edilen işyeri dosyaları, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarih itibarıyla ünitece Kanun kapsamından çıkarılır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 73 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen nedenlerle ödeme günü öne alınanlar ile durum değişikliği veya ölüm hâlinde sigortalı ve hak sahiplerine durum değişikliği veya ölüm tarihine ait Kanunda belirtilen ödeme döneminde peşin ödenen gelir ve aylıklar geri alınmaz.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 78 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin (6) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Bu bendin (3), (4) ve (5) numaralı alt bentlerinde belirtilen çocukların aynı zamanda Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentlerine tabi olarak iş kazası ve meslek hastalığı, analık ile hastalık sigortasına göre çalışmaları hariç Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmadığı veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık almadığı,”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 83 üncü maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 104 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 104 – (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Aylık prime esas kazanç, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak şartıyla, kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katıdır. Sigortalının prime esas kazancıyla ilgili beyanı, beyanın yapıldığı tarihteki aydan başlanılarak dikkate alınır ve yapılmış olan bu beyan değiştirilmediği sürece sonraki aylar için de yapılmış sayılır. Yapılan beyana istinaden üst üste oniki aydan fazla prim ödemesinde bulunulmaması hâlinde, bu oniki aylık sürenin sonundan itibaren beyanın geçerliliği ortadan kalkar. Beyanda bulunmayan, beyanın geçerliliği ortadan kalkan veya beyanları Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katının altında kalan sigortalının aylık prime esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katıdır.

b) Sigortalının, sigortalılığının başladığı ay içinde iş kazasına uğraması veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğinin başlaması hâlinde, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğin başladığı tarihten önce beyanda bulunmamış ise, sigortalılığının başladığı ayda yapacağı beyanı; ödeyeceği prim yönünden takip eden aydan başlanılarak dikkate alınır, iş kazası veya meslek hastalığı hâlinde verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirin hesabında esas alınmaz. Bu durumda iş kazası veya meslek hastalığı hâlinde verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirin hesabında aynı veya emsal sigortalının günlük kazancı esas alınır.

c) Sigortalı aynı zamanda işveren ise birinci fıkranın (a) bendine göre belirlenen aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalıların prime esas günlük kazancının en yükseğinin otuz katından az olamaz. Aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalının otuz günlük prime esas kazancından düşük olduğu tespit edilen sigortalıların aylık prime esas kazançları, tespit edilen kazanç düzeyine çıkartılarak aradaki farkın primi, Kanunun 89 uncu maddesi hükümlerine göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilir.

ç) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durumun söz konusu olması hâlinde, bu fıkranın (a) ve (c) bentlerinde belirtilen esaslara göre tek beyanda bulunulur.

d) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durumun söz konusu olması hâlinde, kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin sigorta primi tehlike sınıf ve derecesi en yüksek olan işyeri üzerinden hesaplanır. Aynı ay içinde faaliyetini sonlandırıp yine aynı ay içinde yeniden faaliyete başlayan sigortalıların kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin sigorta primi, son faaliyet konusu işine göre hesap ve tahsil olunur.

e) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, köy muhtarları ile tarım işlerinde kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların prime esas kazançlarının belirlenmesinde; Kanunun yürürlüğe girdiği yıldan başlamak üzere, 80 inci maddesine göre belirlenen günlük kazancın 15 katı dikkate alınır. Bu oran 30 katı geçmemek üzere her yıl 1 puan artırılarak uygulanır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 109 uncu maddesinin birinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) İşverenler, bir ay içinde Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddelerine tabi çalıştırdığı sigortalıların, sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalıların, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre iş görme edimini yerine getirmek üzere başka işverene geçici olarak devrettiği sigortalıların ve 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların,

- a) Sosyal güvenlik sicil numaralarını (T.C. Kimlik Numaralarını),
- b) Ad ve soyadları ile ikinci soyadı almış olan sigortalıların ilk soyadlarını,
- c) Prim ödeme gün sayılarını,
- ç) Prime esas kazanç tutarlarını,
- d) İşe başlama ve işten çıkış tarihlerini,
- e) Ayın bazı günlerinde çalışmamış olmaları hâlinde, eksik çalışma nedenlerini,
- f) Ay içinde işten ayrılmış olmaları hâlinde, işten çıkış nedenlerini,
- g) Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve sosyal güvenlik destek primlerini,
- ğ) Varsa 3568 sayılı Kanuna tabi olan meslek mensubunun adı ve soyadı ile bunların meslekî oda kayıt numarasını,
- h) İşverenin kamu idaresi olması hâlinde tahakkuk veya tediye görevlisinin adı ve soyadını,
- ı) Kurumca belirlenen diğer bilgilerini,

taşıyan ve çalıştırılan sigortalının durumuna uygun olan örneği Ek:9, Ek:9-A ve Ek:9/A-1’de bulunan aylık prim ve hizmet belgesi ile yine örneği Ek:9-B, Ek:9/B-1’de bulunan aylık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesini, Kurumca çıkarılacak tebliğde belirtilen süre içinde Kuruma vermekle; sigortalıyı çalıştırmaya son verdiği durumda, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarihten itibaren 15 gün içinde durumu ilgili üniteye bildirmekle yükümlüdür. Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince sigortalı olan ve sigortalı çalıştıran işverenler ile işveren şirketin ortaklarının da bu belge ile

Kuruma bildirilmesi hususunda Kurum yetkilidir. Kurum, elektronik imza uygulamasına geçildiğinde bu fıkranın (ğ) ve (h) bentlerinde belirtilen kişiler ile işverenlerin veya vekilinin elektronik imzalarını isteyebilir.”

“(6) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçları, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilme süresi içinde Türkiye’ye dönmemişse, bu araçlarda çalıştırılan sigortalıya ait aylık prim ve hizmet belgesi, araçların Türkiye’ye dönüşünü takip eden ay içinde, Kurumca çıkarılacak tebliğde belirtilecek sürenin sonuna kadar Kuruma verilir. Ancak, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilmesi, bu maddede belirtilen belgenin, Kurumca çıkarılacak tebliğde belirtilecek verilme süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir ayı geçemez.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 110 uncu maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Daha önce belge türü veya kanun numarası hatalı seçilerek Kuruma verilmiş aylık prim ve hizmet belgelerine ilişkin düzeltme amaçlı olarak yasal süresi dışında verilen aylık prim ve hizmet belgelerinin, belgede kayıtlı sigortalılar ve bu sigortalıların prim ödeme gün sayısı ile prime esas kazanç tutarı aynı olmak kaydıyla, incelemeye gerek kalmaksızın işleme alınır. Bu amaçla verilen aylık prim ve hizmet belgelerine idarî para cezası uygulanmaz.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 111 –** (1) İşverenlerin tutmak zorunda oldukları defterlerle dayanağı belgeler, aylık prim ve hizmet belgesinin, aylık fiilî hizmet süresi zammı prim belgesinin ve yıllık itibari hizmet süresi prim belgesinin dayanağı belgeler niteliğinde sayılır.

(2) Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtilen şekilde tutulmuş defterler geçerli sayılmaz ve anılan alt bentteki geçersizlik hâllerinin gerçekleştiği her bir takvim ayı için idarî para cezası uygulanır. Kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu hâlde tasdiksiz tutulmuş olan defterler ile 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince bilanço esasına göre defter tutulması gerekirken işletme hesabı esasına göre tutulmuş defterler geçerli sayılmaz ve bu defterlerle ilgili olarak defter ve belgelerin ibraz edilmemesine ilişkin hükümler uygulanır.

(3) İşverenler, işyeri sahipleri, alt işverenler ile sigortalıyı devralanların kanunlar gereğince tutmak zorunda oldukları defterlerle dayanağı belgeler, prim belgelerinin dayanağı belgeler niteliğinde sayılır. Şu kadar ki;

- a) Kanunî tasdik süresi geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmına,
- b) İşçilikle ilgili giderlerin işlenmemiş, eksik veya fazla işlenmiş olduğu tespit edilen aylara,
- c) Gerçek ve fiilî çalışmaya dayanmadığı hâlde, kayıt ve belgelerde ücret tahakkuku veya ödemesi bulunan aylara,
- ç) Sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak tespitine imkân vermeyecek şekilde usulsüz, karışık veya noksan tutulmuş aylara,
- d) Herhangi bir ay için sigorta primleri hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin o ayın dâhil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması hâlinde o aylara,
- e) Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasında getirilen hükümler doğrultusunda yapılan inceleme sonucunda, işin yürütümü için gerekli olan sigorta primine esas kazanç tutarının Kuruma noksan bildirilmesi dolayısıyla re’sen tahakkuk yapılan ay veya aylara,
- f) Durum tespiti, kamu kurum ve kuruluşları ile 5411 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden çalıştığı tespit edilen sigortalıların kaydedilmemiş ücret tediye bordrolarının ait olduğu ay veya aylara,
- g) Kamu idareleri ile 5411 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlardan alınan kayıtlardan tespit edilen ücretin altında ücret tahakkuklarının bulunduğu aylara,
- ğ) Tasdikli sayfalarının dolması üzerine, yeni defter tasdiki yerine, belgeli bilgilerin yazım sayfaları kalmayan defterin tasdiksiz sayfalarına kaydedilen ay veya aylara,

ilişkin defter kayıtları geçerli sayılmaz.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 115 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve anılan maddenin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şu kadar ki, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi olanlar ile bu kapsamda sayılan kişilerden sosyal güvenlik destek primine tabi olanlar, isteğe bağlı sigortalı olanlar ve Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılanlar her aya ait primlerini takip eden ayın sonuna kadar Kuruma öderler.”

“(3) Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (e) bentleri gereğince genel sağlık sigortalılarının primleri, ilgisine göre kamu idareleri ve Türkiye İş Kurumu tarafından, ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenir. Türkiye İş Kurumu tarafından Kuruma ödenmesi gereken primlerin anılan Kuruma aktarılacak olan işsizlik sigortası priminden mahsup edilmesine ilişkin esaslar iki kurum arasında yapılacak protokolle düzenlenir.”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 116 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Prim borcunun ertelendiği sürede zamanaşımı işlemez ve ertelenen kısmına ertelendiği süre içinde gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 118 inci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İnşaatın sınıfı veya grubunun, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yayımlanan listede daha alt bir yapı sınıfı veya grubunda tasnif edilmesi yönünde yapılan değişiklikler, araştırma veya inceleme işlemi sonucu tespit edilen borcun kesinleşmesine kadar dikkate alınır.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 119 uncu maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca yapılan incelemede işin yürütümü için gerekli olduğu saptanan asgari işçilik miktarının Kuruma bildirilmediğinin veya eksik bildirildiğinin tespiti hâlinde, bildirilmeyen tutar, hangi aylara ait olduğu hususunda bir tespit varsa o aylara; tespit yoksa faaliyette bulunulan son aya mal edilir ve Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi de dikkate alınarak gerekli işlem yapılır.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 121 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Kanunla getirilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi veya geç olarak yerine getirilmesi hâlinde, Kanunun 102 nci maddesine istinaden ilgililere idarî para cezası verilir. İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde dilekçe vermek veya bu dilekçeyi taahhütlü olarak göndermek suretiyle işverence ilgili üniteye itiraz edilebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazlar, ilgili itiraz komisyonunda incelenerek en geç otuz gün içinde karara bağlanır. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması hâlinde, idarî para cezası kesinleşir.”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin geçici 7 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılardan tarımsal faaliyetlerde bulunanlar hariç, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalılardan, Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olarak kaydı ve tescili yapılmış olanların, 1/10/2008 (dâhil) ilâ 31/12/2008 (dâhil) dönemine ilişkin olmak üzere, Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazançlarını beyan etmemeleri hâlinde, ödeyecekleri aylık primler, beyanda bulununcaya kadar daha önce bulundukları en son gelir basamaklarına karşılık gelen tutarlar üzerinden alınır. Bu süre içinde beyanda bulunulması hâlinde, beyan ettiği prime esas kazanç üzerinden ilgili ayın prim tahakkuku yapılır. Prim tahakkukuna esas bu tutarlar, Kanunun 82 nci maddesinde belirtilen asgari günlük kazanç alt sınırına göre hesaplanan aylık prime esas kazanç tutarından az olamaz ve Kanunun 80 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi hükmü saklıdır.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan; EK:6, EK:6-A, EK:9, EK:9-A ve EK:9/A-1 ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 17 – Bu Yönetmelik, 2008 yılı Ekim ayı başından geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
28/8/2008	26981

Ekleri İçin Tıklayınız

- [1. EK 6 İŞYERİ BİLDİRGESİ 4-A İÇİN](#)
- [2. EK6-A İŞYERİ BİLDİRGESİ 4-C SİGORTALI ÇALIŞTIRAN KAMU İDAR](#)
- [3. EK 6-A ARKA SAYFA 4-C AÇIKLAMALAR](#)
- [4. EK 9 AYLIK PRİM HİZMET BELGESİ ÖN YÜZÜ 4-A](#)
- [5. EK 9 AYLIK PRİM HİZMET BELGESİ ARKA YÜZÜ 4-A](#)
- [6. EK 9 A 4 C AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİ](#)
- [7. EK 9 A ARKA SAYFA 4-C AÇIKLAMALAR](#)
- [8. EK 9 A-1 4 C AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİ](#)
- [9. EK 9 A-1 ARKA SAYFA 4-C AÇIKLAMALAR](#)